

Mieczysław Różański

Sukcesja apostolska biskupów łódzkich

Łódzkie Studia Teologiczne 1112, 169-175

2002/2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

KS. MIECZYSLAW RÓŻAŃSKI
Łódź

SUKCESJA APOSTOLSKA BISKUPÓW ŁÓDZKICH

Sukcesją apostolską nazywana jest ciągłość w przekazywaniu władzy, jaką Kościół otrzymał od Jezusa Chrystusa. Stanowi ona gwarancję jego apostolskości zarówno w sprawach doktrynalnych, jak i stałości władzy w Kościele. Konieczność takiej ciągłości wynika pośrednio z tekstów Pisma Świętego Nowego Testamentu, w których Chrystus zlecił Piotrowi i innym Apostołom misję głoszenia Jego Ewangelii aż do skończenia świata¹.

Już u początków chrześcijaństwa sukcesja apostolska stała się przedmiotem refleksji teologicznej w związku z panującymi od II w. herezjami, przeciwko którym Kościół zmuszony był bronić swojej niezmiennej wiary i sakramentalnej posługi. Z tą ostatnią związane jest m.in. otrzymanie pełni kapłaństwa i przynależność do kolegium biskupiego. Aby nie było żadnych wątpliwości, że biskupi mają swoje święcenia od Apostołów i są one ważne już na pierwszym soborze powszechnym w Nicei (325) w kanonie 4 zapisano, że „Jest rzeczą szczególnie ważną, aby biskup był konsekrowany przez wszystkich biskupów prowincji. Jeśliby to wymaganie napotkało na trudności [...] niech zbierze się w jednym miejscu przynajmniej trzech biskupów, zaopatrzonych w pisemne zezwolenie nieobecnych, i wówczas dokona konsekracji”². Z tego zapisu wytworzyła się w Kościele tradycja trzech konsekratorów nowego biskupa. Jest ona wyrazem pewności, że nowy biskup przynależy go miejscowego episkopatu i jego święcenia są pewne.

Problematyką związaną z sukcesją apostolską biskupów zajmuje się episkopologia – nowa dziedzina nauk pomocniczych historii Kościoła, która powstała około 1930 r. Zajmuje się ona zbieraniem i systematyzowaniem informacji biograficznych o biskupach, w tym o ich konsekracji. Pierwsze prace na ten temat opublikowali o. Albet Perbal OMI i o. Gabriel Tissot OSB³.

---

¹ T. Gogolewski, *Sukcesja apostolska*, w: *Katolicyzm od A do Z*, red. Z. Pawlak, Łódź 1989, s. 354.

² *Dokumenty Soborów Powszechnych*, t. 1, Kraków 2002, s. 29.

³ H. J. Kaczmarek, *Sukcesja apostolska papieży od XVI wieku do czasów najnowszych*, „Saeculum Christianum” 6 (1999) nr 1, s. 229.

W badaniach dotyczących sukcesji apostolskiej episkopolodzy dotarli do XV i XVI w. Powodem niemożności dotarcia do czasów apostolskich jest brak dokumentów dotyczących głównego konsekratora. Ten niedobór nie oznacza braku pewności w nieprzerwanej sukcesji apostolskiej, która znana była od początków jeszcze za czasów św. Augustyna. Już w II w. św. Ireneusz uważał, że potwierdzeniem apostolstwa sukcesji biskupiej jest jej związek z biskupami Rzymu, którzy znajdują się w łańcuchu konsekratorów.

Obecnie udało się określić kilka linii sukcesyjnych, które nie są ze sobą powiązane:

- 1) julijska lub roveriańska – zapoczątkowana w 1471 r. przez papieża Juliusza II (Guiliano della Rovere),
- 2) rebibiańska – zapoczątkowana w 1541 r. przez kardynała Scipiona Rebibę,
- 3) polska – zapoczątkowana w 1552 r. przez arcybiskupa Jakuba Uchańskiego,
- 4) Gesualda – zapoczątkowana w 1561 r. przez kardynała Alfonso Gesualdo,
- 5) portugalsko-chińsko-francuska – zapoczątkowana w 1667 r. przez Francesco Ravizę,
- 6) Indii Południowych – zapoczątkowana w 1744 r. przez Pedro Martinez de Arizala,
- 7) salzburska – zapoczątkowana w 1777 r. przez Dionisiusa von Rosta,
- 8) misjonarzy paryskich zapoczątkowana przez François de Boveta.

Oprócz tych linii, które dotyczą Kościoła łacińskiego, wyodrębniono także 6 linii sukcesji biskupich, które dotyczą kościoła Wschodniego⁴.

Biskupi Kościoła łódzkiego przynależą do dwóch linii sukcesyjnych. Większość z nich znajduje się w linii polskiej, zwanej także rodziną polską. Stało się tak z uwagi na ich głównego konsekratora. Przynależą do niej biskupi ordynariusze:

– **Wincenty Zaremba Tymieniecki** (konsekrowany w katedrze łódzkiej 29 czerwca 1921 r. przez kard. Aleksandra Kakowskiego),

– **Włodzimierz Bronisław Jasiński** (konsekrowany 5 października 1930 r. w katedrze łódzkiej przez kard. Aleksandra Kakowskiego),

– **Michał Klepacz** (konsekrowany 13 kwietnia 1947 r. w kościele farnym w Białymstoku przez kard. Augusta Hlonda),

i biskupi pomocniczy:

– **Kazimierz Tomczak** (konsekrowany przez kard. Aleksandra Kakowskiego, 3 kwietnia 1927 r. w archikatedrze warszawskiej),

– **Jan Fondaliński** (konsekrowany 8 września 1957 r. w katedrze łódzkiej przez biskupa Michała Klepacza),

– **Jan Wawrzyniec Kulik** (konsekrowany przez kard. Stefana Wyszyńskiego, 4 października 1957 r. w katedrze łódzkiej),

⁴ Tamże, s. 230.

– **Bohdan Bejze** (konsekrowany w katedrze łódzkiej przez kard. Stefana Wyszyńskiego, 1 września 1963 r.),

– **Adam Lepa** (konsekrowany w katedrze łódzkiej przez kard. Józefa Glempa, 2 stycznia 1988 r.).

Polska linia sukcesyjna sięga XVI w. Wywodzi się ona od arcybiskupa Jakuba Uchańskiego, konsekrowanego w 1551 lub 1552 r. Niestety nie udało się ustalić, kto był jego głównym konsekratorem. Miała ona do XX w. raczej lokalny charakter, obejmowała bowiem biskupów polskich. W tym wieku linia ta stała się powszechniejsza za przyczyną jedyne go w niej papieża – Piusa XI (Achillesa Ratti), który będąc nuncjuszem apostolskim w Polsce, otrzymał święcenia biskupie w archikatedrze warszawskiej z rąk ówczesnego arcybiskupa metropolity warszawskiego Aleksandra Kakowskiego w 1920 r.

Dru ga linia sukcesyjna reprezentowana w episkopacie łódzkim, to linia Rebiby. Do niej należy trzech biskupów. Biskupi ordynariusze:

– **Józef Rozwadowski** (konsekrowany w bazylice na Jasnej Górze 24 listopada 1968 r. przez kard. Karola Wojtyłę),

– **Władysław Ziółek** (konsekrowany w katedrze łódzkiej 4 maja 1980 r. przez biskupa Józefa Rozwadowskiego),

biskup pomocniczy:

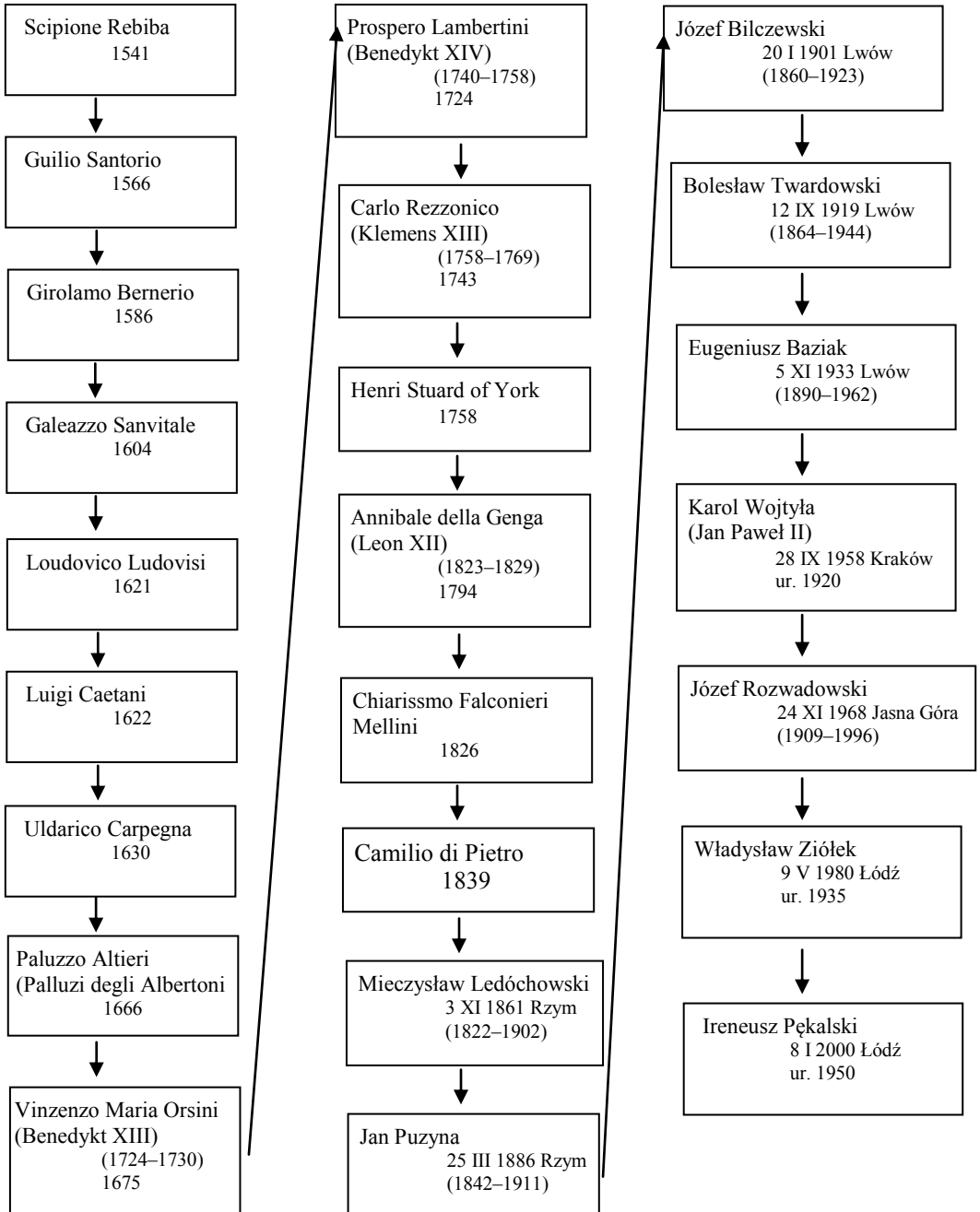
– **Ireneusz Pękalski** (konsekrowany w archikatedrze łódzkiej 8 stycznia 2000 r. przez arcybiskupa Władysława Ziółka).

Ta linia sukcesyjna bierze swoje korzenie od kard. Scipione Rebiby, który przyjął sakrę biskupią w 1541 r. Był najpierw biskupem tytularnym Amyclé, a później ordynariuszem diecezji Motula, z której po 6 latach został arcybiskupem metropolitą w Pizie. W 1555 r. został kreowany przez Pawła IV kardynałem. W 1574 r. został kardynałem biskupem podrzymskiej diecezji Sabina. Zmarł w 1577 r. Pierwszym Polakiem, który znalazł się w tej linii był pracujący w dyplomacji watykańskiej Mieczysław Ledóchowski, który przyjął sakrę z rąk biskupa Camilio di Pietro 3 listopada 1861 r. w Rzymie. W 1866 r. otrzymał on prowizję papieską na stolicę metropolitalną w Gnieźnie i Poznaniu. Za jego przyczyną linia ta znalazła się na ziemiach polskich. W Kościele łódzkim natomiast zaistniała poprzez konsekrację Józefa Rozwadowskiego w 1968 r. na Jasnej Górze przez ówczesnego metropolitę krakowskiego Karola Wojtyłę.

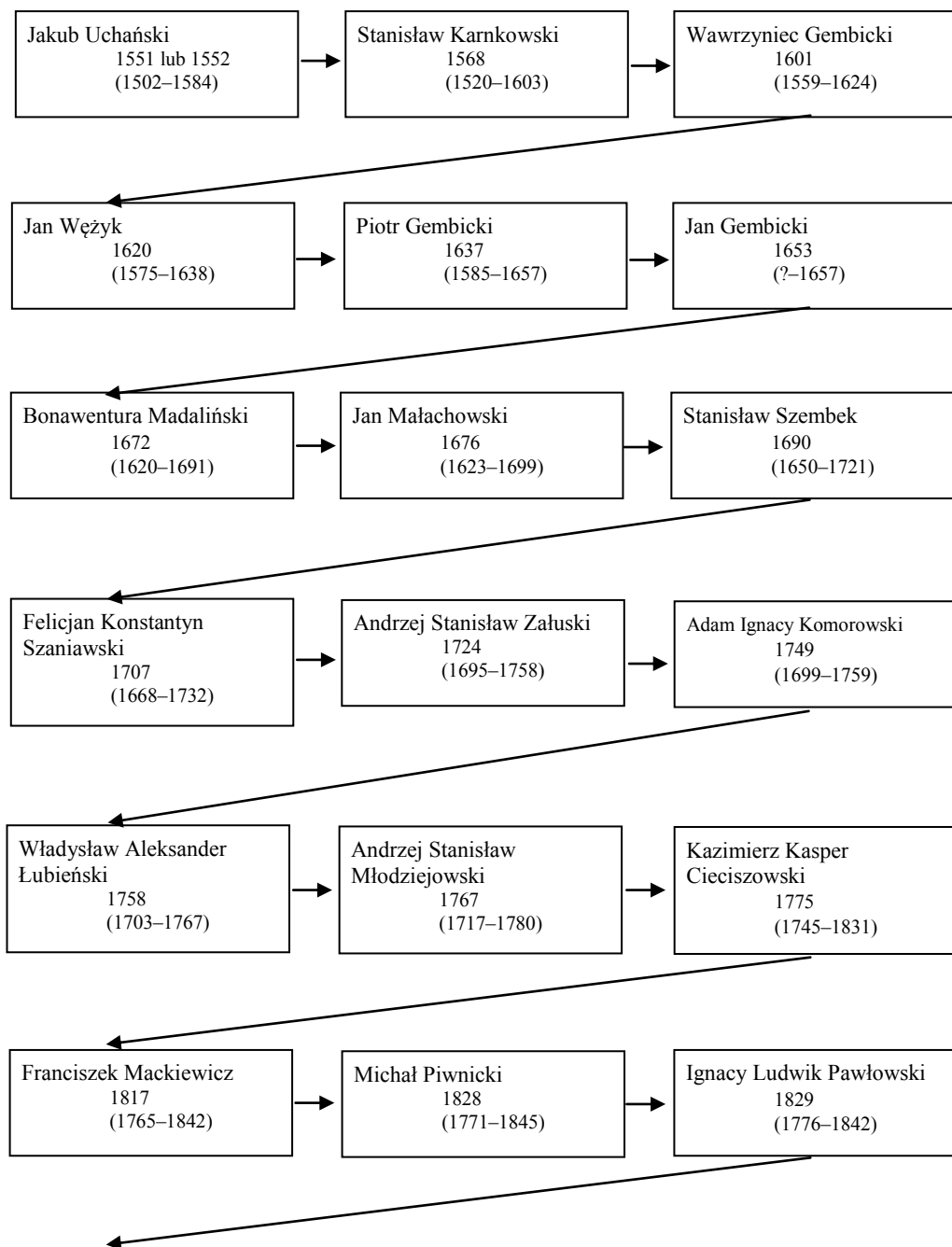
Poniżej przedstawimy linie sukcesyjne biskupów Kościoła łódzkiego.

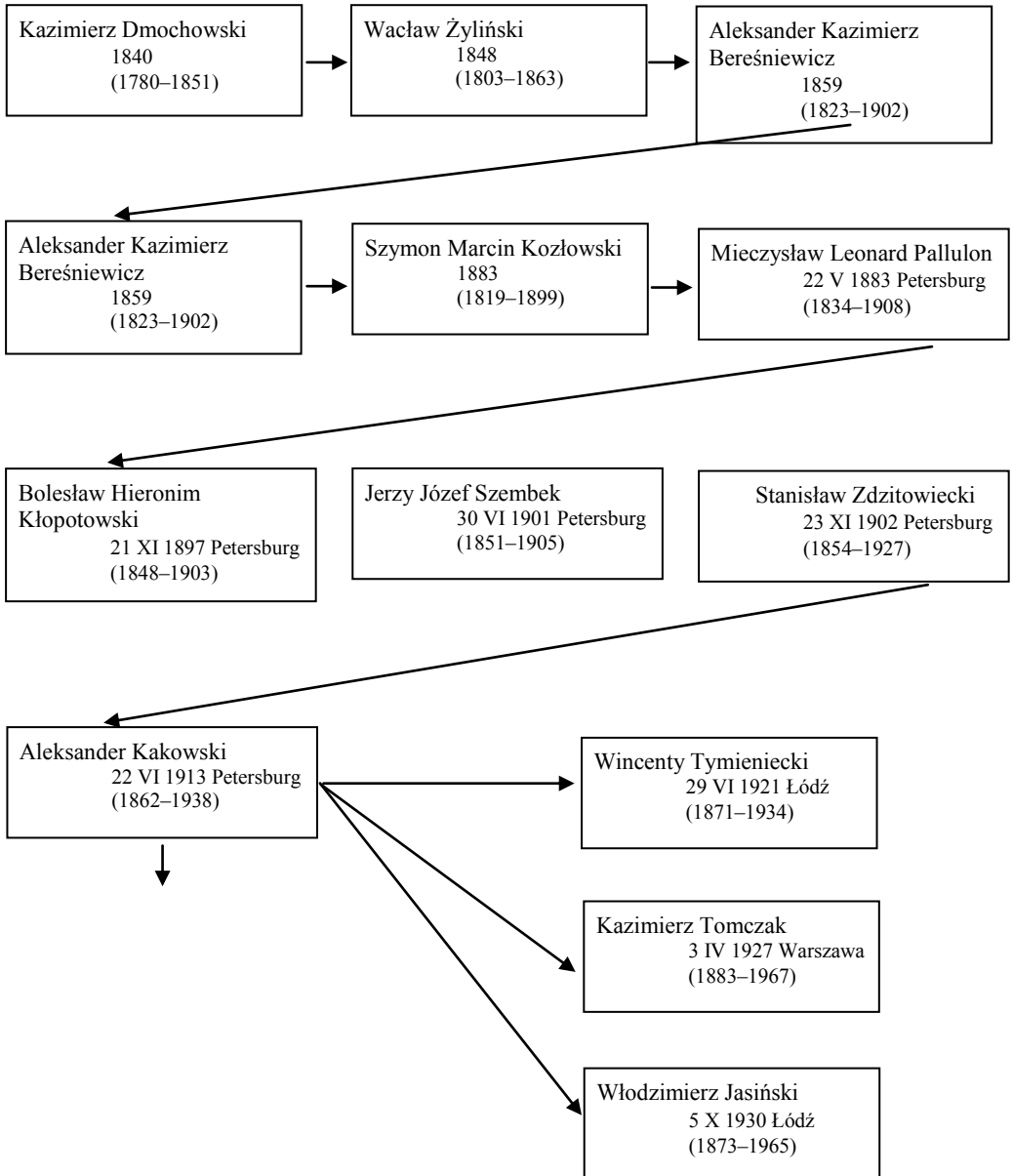
Linia sukcesyjna Rebiby

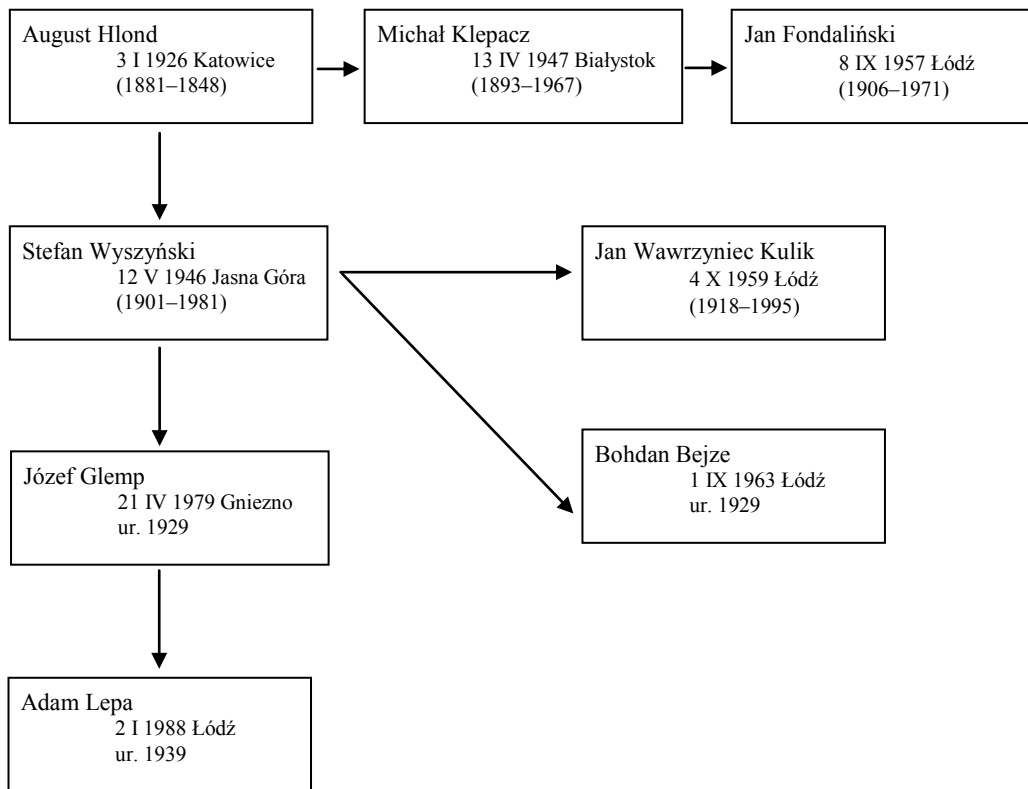
Podana data dotyczy daty konsekracji i jej miejsca, a w nawiasie lata życia, w przypadku papieży lata pontyfikatu.

Linia sukcesyjna polska

Bibliografia

Archidiecezja Łódzka. Informator 2001, Łódź 2001.

B. Kumor, *Z sukcesji święceń biskupich papieża Jana Pawła II*, „Zeszyty Naukowe KUL”, R. (1979) nr 1–3, s. 147–150.

P. Nitecki, *Biskupi Kościoła w Polsce. Słownik biograficzny*, Warszawa 1992.

Z. Szuba, *Biskupi polscy XX wieku*, „Życie Katolickie” R. (1983) nr 5–6, s. 23–44.

H. J. Kaczmariski, *Sukcesja apostolska papieży od XVI wieku do czasów najnowszych*, „Saeculum Christianum” 6 (1999) nr 1, s. 229–244.